

Söi Taêng tröông vaø Phaùt trieån, Töø Boán ñeán Naêm tuoái - Nhöõng Ñieàu Phui huynh Caàn Bieát

Söi phaùt trieån cuûa con ngôôoi laø moät quaù trình lâu daøi xaây ra trong suoát cuoác ñôoi vôi nhöõng thay ñoái vaø phaùt trieån veà theá chaát, haønh vi cöu chæ, nhaän thöùc vaø tình caùm. Trong nhöõng giai ñoái ñeàu cuûa cuoác ñôoi - töø luùc sö sinh ñeán tuoái aáu thô, töø aáu thô ñeán nieán thieáu, vaø töø nieán thieáu ñeán tuoái tröông thaønh - ñeàu xaây ra nhöõng söi thay ñoái thaät laø to löùn. Trong suoát quaù trình naøy, moãi con ngôôoi seõ phaùt trieån nhöõng quan ñieám/thaùi ñoái vaø tieâu chuaån giàu trò ñeà höông daãn cho mình trong nhöõng löiä choïn, quan heä, vaø söi caùm thoàng.

Giöùu tính cuõng laø moät quaù trình xaây ra lâu daøi trong cuoác ñôoi. Caùc em beù, treù em, thanh thieáu nieán, vaø ngôôoi löùn ñeàu laø nhöõng con ngôôoi coù baùn naêng veà giöùu tính. Cuõng gioáng nhö taàm quan troïng ñeà naâng cao söi phaùt trieån cuûa treù em veà theá chaát, tình caùm, vaø nhaän thöùc, vieäc taïo moät neän taùng ñeà cho treù em phaùt trieån veà giöùu tính cuõng thaät laø quan troïng. Ngôôoi löùn coù traùch nhieäm giuùp cho caùc em hieäu vaø chaáp nhaän söi phaùt trieån töi nhieän veà giöùu tính cuûa mình.

Moãi thöoi kyø phaùt trieån ñeàu coù nhöõng ñeà ñieám. Phaùc hoïa döùu ñeà veà söi phaùt trieån aùp duïng cho phaàn löùn treù em trong cuõng moät nhöùm tuoái. Tuy nhieän, moãi treù em laø moät caù theá rieäng vaø moãi em coù theá ñi ñeán caùc thöoi kyø phaùt trieån naøy söùm hôn hay treä hôn so vôi caùc treù khaùc trong cuõng moät löiä tuoái. Baát cöu khi naøo coù ñieàu gì quan taàm veà söi phaùt trieån cuûa caùc em, phui huynh hay ngôôoi chaêm söc caùc em neän tham khaùo vôi baùc sö hay moät chuyeän gia phui traùch veà vaán ñeà phaùt trieån cuûa treù em.

Phaùt trieån Cô theá

Ñeà söa treù em töø boán ñeán naêm tuoái seõ:

- Tieáp tuïc taêng tröông, nhöng möùc ñoái chaäm hôn trong tuoái sö sinh vaø khi chaáp chöõng bieát ñi. [Moät söa böa phaàn cuûa cô theá phaùt trieån nhanh hôn, hay söùm hôn. Thí dụ, caùc cô quan taêng tröông nhanh hôn cô theá, taïo cho caùc treù em tuoái ñi hoïc nhaø treù coù buïng troøn.]
- Ñeà ñoái ít nhaát 50 phaàn traêm chieàu cao vaø 20 phaàn traêm troïng löõng khi tröông thaønh vaøo luùc naêm tuoái.
- Phaùt trieån phoái hôïp caùc naêng khaùc vaän ñoäng löùn, laøm cho caùc em coù theá nhaùu daây, chæy, vaø leo lên xuoáng caùc baïc thang.
- Phaùt trieån naêng khaùc vaän ñoäng nhoù, kheùo leùo, laøm cho caùc em coù theá coät daây giaøy, caoi khuy aùo, xöù duïng keò, vaø veõ caùc hình daïng coù yù nghóa.
- Tieáp tuïc phaùt trieån roõ reät veà trí oüc, hoøen taát 90 phaàn traêm söi phaùt trieån naøy vaøo khoåung naêm tuoái.
- Gia taêng phaùt trieån dung tích cuûa phoái, vaø khaù naêng ñeà thôu saâu hôn.
- Maát ñi “caù veù em beù” khi phaùt trieån töù chí daøi hôn.
- Troàng beà ngoaøi caùc em coù cuõng kích thöùc, khoång keä laø phaùt tính naøo.
- Gia táng söc khoe toång quaùt, vaø coù ñoái söi choáng cöi vôi caùc vi khaùc.

Phaùt trieån Tri thöùc

Ñeà söa treù em töø boán ñeán naêm tuoái seõ:

- Giao tieáp vaø hoïc hoï veà theá giöùu beän ngoaøi qua caùc sönh hoät chöi ñuøa.
- Baét ñeàu coù nhöõng kinh nghieäm veà beän ngoaøi qua vieäc khaùm phaù vaø coù caùm giàu toø moø muoán bieát veà chính mình vaø möôi tröông chung quanh.

- Baét ñààu taùch rôøi gia ñình vì caùc em soáng ít gaàn guõi hôn vòui ngôøøi chaêm soùc, vaø töï laáp nhieàu hôn.
- Hieáu ñöøic nhöøng gì xaáu vaø toát (maéc duø caùc em coù theá khoâng hieáu taïi sao) vaø coù theá theo ñöøic caùc ñieàu laë.
- Coù theá hieáu vaø hoaøn taát caùc sinh hoaït ñôn giaùn cho söùc khoùe, nhö lao ñaùnh raêng, hay röüa tay.
- Hieáu bieát khai nieäm veà rieâng tö.

Phaùt trieån Caùm xuùc

Ña soá treù em boán ñeán naêm tuoái seø:

- Vaãn coøn tuøy thuoác vaøo ngôøøi chaêm soùc, trong khi khoâng coøn caàn hay muoán nhieàu lieân heä vaät chaát vòui ngôøøi chaêm soùc nhö khi caùc em coøn lao nhöøng em beù hay luùc chaáp chöøng bieát ñi.
- Tieáp tuïc dieãn taù caùm xuùc cuï theá vaø tìm nhöøng söï oâm aáp hay nhöøng caùc hoán.
- Giao tieáp vòui nhöøng treù cuøng trang löùu, baét ñààu phaùt trieån nhöøng moái lieân heä, vaø bieát nhaän treù naøo laøm baïn, vaø nhöøng ngôøøi naøo maø em khoâng thích.
- Coù nhieàu cô hoái hôn ñeä sinh hoaït vòui nhöøng treù cuøng trang löùu, hoaëc qua caùc sinh hoaït nôï troøøng hoïc, hay nôï giaùu trí, vaø seø chôi ñuøa vòui nhöøng

Phaùt trieån Giòuù tính

Phaàn löùn treù em boán ñeán naêm tuoái seø:

- Traùu qua söï vieäc öøùt aâm ñaïo hay cöøng cöùng döøng vaät.
- Sôø moù vaøo cô quan sinh duïc cuûa mình ñeä ñuøa giòuù.
- Caùm thaáy toø moø veà moïi ñieàu, vaø seø hoùu caùc em beù coù töø ñaäu, em beù ñöøic sinh ra nhö theá naøo.
- Caùm thaáy toø moø veà cô theá, vaø coù theá chôi caùc troø chôi nhö laøm baùc só.
- Caùm thaáy chaéc chaén giòuù tính cuûa mình, vaø coù khaù naêng nhaän bieát nam, nöø.
- Baét ñààu ghi nhaän vai troø truyeån thoáng cuûa nam vaø nöø, phaân bieät caùc vai troø naøy theo giòuù tính.
- Trôu ñeä yù thöùc veà cô theá cuûa mình, troàng beà ngoaøi ra sao ñoái vòui ngôøøi khaùc, vaø nou thöic hieän caùc chöùc naêng nhö theá naøo.

Gia ñình Caàn Laøm Gì ñeä Nuôi Döøng Treù em coù Giòuù tính Laønh maïnh

Ñeä giuùp cho treù em töø boán ñeán naêm tuoái phaùt trieån giòuù tính laønh maïnh, gia ñình ñeä:

- Giuùp caùc em hieáu ñöøic khai nieäm veà rieâng tö vaø nou chuyeån vòui caùc em veà vieäc giòuù tính lao vaán ñeä rieâng tö, vaø chæ xaùy ra ôu trong nhaø.
- Daïy cho caùc em taên goïi ñuùng cuûa nhöøng böä phaän chính trong cô theá (ôu beân trong vaø beân ngoaøi), vaø chöùc naêng cuûa caùc böä phaän.
- Giaùu thích laøm theá naøo caùc em beù “coù ôu trong” buïng meï.
- Khuyeån khích treù em ñeä vòui mình hay ngôøøi löùn naøo tin töøuung ñeä thaâu thaáp caùc thoàng tin veà giòuù tính.